

NNNP 82 – POŽARNA VARNOST

Noč ima svojo (ne)moč

Za letošnje akcije Nič naš ne sme presenetiti smo že zapisali, da bodo predvsem posvečene požarni varnosti. V začetku julija je posebna operativna grupa za spremljanje izvajanja programa akcije NNPN 82 pri občinski konferenci socialistične zveze že opravila prvo takšno nalogo: člani komisije so skupaj s predstavniki občinskega sindikalnega sveta, požarnim inšpektorjem, članom sekretariata za ljudsko obrambo, članom občinskega komiteja Zveze komunistov Slovenije, miličnikom in novinarjem, v dveh nočnih obiskih nekaj bežigraskih organizacij združenega dela, da bi ugotovili, kdo in kako varuje ponoči družbeno imovino, kako bi ravnal v primeru požara ali drugih naravnih nesreč, kakšni so obrambni načrti v posameznih organizacijah združenega dela, kako hitro in če sploh lahko vratar ali varnostnik ponoči pokliče odgovorne v svoji delovni organizaciji in še vrsto drugih pomembnih stvari.

Enotna ugotovitev po vseh nočnih obiskih je bila, da nikjer ni vse popolnoma v redu. Skupina je obiskala 6 organizacij združenega dela in niti v eni čuvaj nočnih obiskovalcev ni legitimiral, niti ni želel vedeti, od kod pravzaprav prihajajo. Svoje je prav gotovo napravila tudi modra uniforma miličnika, ki je zaposlene takoj navdala z neke vrste strahospoštovanjem in vrata so se kar sama od sebe odpirala, tam kjer so takšna vrata ali ograja sploh bila. Prvo noč je skupina obiskala

dve gradbišči iste gradbene organizacije združenega dela: Že res, da ima noč svojo moč, ampak dogodki te noči so presežali vse meje. Na prvem gradbišču je skupina našla na čuvaja, ki se je ravno odpravil spat. »Samo do enajstih delam,« je pojasnil. »Tako piše v knjigi obiskov.« Izkazalo se je, da čuvaj brati in pisati ne zna ravno najbolje. Telefonskih števil odgovornih v svoji organizaciji združenega dela, ki bi jih moral v nujnem primeru poklicati, ni poznal. Številki gasilcev in postaje milice pa je privlekel na dan šele po polurnem iskanju. Zaman je bil poizkus obiskovalcev, da bi ga naučili rokovanja z gasilnimi aparati, katerim je, mimogrede, tudi rok že potekel. »Moja naloga je samo, da pokličem gasilce,« je dejal čuvaj. Kako bi razložil gasilcem, kje se objekt sploh nahaja, pa spet ni vedel povedati, saj ne pozna niti imena glavne ceste v bližini.

Na drugem gradbišču iste gradbene organizacije združenega dela je bilo te noči vse živo. Posebna skupina je iskala čuvaja po vsem gradbišču. Napravili so obhod okoli še nedograjenih objektov. »Glej, glej, koliko materiala,« je ugotavljal moški del. Prav vse bi lahko odnesli, ker čuvaja ni bilo od nikoder. »Mogoče spi na kakšnem topliem stropu,« so ugibali nekateri. »Ali pa prav zdajle prepeljuje gradbeni material z gradbišča za svojega dobrega »prijatelja«, so ugibali drugi. Kdo ve, kje je bil tiste noči čuvaj, vsi

pa vemo, kje bi moral biti. Le v čuvajnici je gorela in samevala luč. Naveličani nevarnega nočnega sprehajanja po gradbišču so se člani skupine odločili, da za šalo nekaj ukradejo. Ker so bili radiatorji, ki so ležali v vodi v nekem prostoru pretežki, so raje odšli v hišico, kjer ima svoje delovno mesto najbrž vodja gradbišča. Najlaže je bilo odnesti dragocen računski stroj in napravo za merjenje višinskega nivoja na trasi. Naslednji dan so odgovorni lahko dobili »ukradene predmete« na bližnji postaji milice, če so seveda sploh ugotovili, kaj jim manjka.

V dveh temeljnih organizacijah združenega dela iste delovne organizacije, ki jih je komisija obiskala prvi večer, pa sta jih na veliko presenečenje pričakala dva zelo sposobna uslužbenca Varnosti. Po kratkem pogovoru se je izkazalo, da delovanje gasilskih aparatov zelo dobro obvladata. Zataknilo se je le pri ključnih številkah najodgovornejših v občini. Nekje so bile zastarele, druge pa skrite pod koledarjem. Da protipožarna varnost le ni tako dobro organizirana, kot je bilo videti na začetku, je dokazoval tudi majhen kuhaliček za kavo, ki je pri enem izmed varnostnikov sameval na kupu starega časopisnega papirja in požarnega inšpektorja naravnost zbadel v oči. Na koncu pogovora in obiska pa je drugi varnostnik dober vtis pokvaril z izjavo, da so tako ali tako že vedeli, za posebni nočni obisk. »Saj veste, nič nas ne sme presenetiti,« je dejal.

Naslednjo noč so člani komisije poleg požarne varnosti v posameznih organizacijah združenega dela pregledovali tudi obrambne načrte. Ponovno so ugotovili, da nočni čuvaji ne znajo upravljati z gasilskimi aparati. »To je nemogoče,« je zagotavljal vodilni v neki organizaciji združenega dela. »Prav vsi so opravili poseben tečaj o gašenju in njihovem preprečevanju.« Izkazalo pa se je, da je teorija spet zatajila. Znanje je namreč treba neprestano preizkušati in izpopolnjevati v praksi. Izjave, kot na primer tale: »Saj je vseeno, če ne zna rokovati z gasilnim aparatom. Naloga čuvaja je, da obvesti gasilce ali postajo milice,« niso na mestu. Odgovorni v delovnih organizacijah bi morali več časa posvečati delu z vsakim posameznikom. Družbena samozavešča je naloga vseh in v vsakem trenutku, zato bo zanjo potrebna v prihodnje še širša družbena akcija kot doslej. Koliko manj požarov bi bilo, če bi znal vsak, predvsem pa nočni čuvaji, po organizacijah združenega dela pravočasno uporabiti gasilni aparat in kar najhitreje poklicati pomoč.

VIDA PETROVČIČ

Del ekipe, ki je uspešno opravila delo na najvišjih frekvenčnih področjih.

Foto: A. D.

Radio klub Triglav na Velebitu

20-članska ekipa skušala obraniti naslov državnih prvakov

Vsako leto, prvi vikend v juliju, imajo radioamaterji Jugoslavije svoje državno prvenstvo – memorial Nikole Tesle. Prvenstvo traja neprekinjeno 24 ur in v tem času morajo udeleženci vzpostaviti čim več radiozvez s čimbolj oddaljenimi postajami na UKV področju. Za vsakega pravega radioamaterja je sodelovanje na tem tekmovanju, (radioamaterji namesto tekmovanja uporabljajo izraz »kontest«), izredno pomembno in priprave nanj se začne že mesec pred tem. Pripraviti je potrebno oddajnik, izbrati ustrezne antene, jih uglasiti in nabrati dovolj kondicije za celodnevno sedenje za radiooddajnikom.

Radioklub TRIGLAV, YU 3 APF, ki ima sedež na Vojkovi 19 (v gasilskem domu) na teh tekmovanjih sodeluje vsako leto. Njegovi člani so doslej v izredno močni konkurenci že dvanajstkrat osvojili naslov državnih prvakov. Vsakič je njihov trud in znanje poplačano z bronastim kipecem Nikole Tesle, ki jih je sedaj že toliko, da bo na polici za »trofeje« kmalu zmanjkalo prostora zanje. Tudi letos so, tako kot lani, odšli na Velebit, na Alančič,

kjer so kot pravilo, izvrstni pogoji za delo. In še nekaj: državno prvenstvo lahko danes osvoji le močna ekipa, saj je za to potrebno »delo« na večih frekvenčnih področjih, kar je za posameznika praktično neizvedljivo.

Skoraj dvajsetčlanska ekipa RK »Triglav« je grizla kolena pod težkimi nahrbtniki, v katerih so nosili generatorje, oddajnike in cel kup potrebne opreme. Uro' in pol do vrha... pa spet nazaj v dolino do ceste po vodo in novo opremo in tako celo popoldne. In medtem, ko je del ekipe nosil opremo na izbrane vrhove in izpostavljena pobočja, so drugi tovariši že pripravili tabor, začeli postavljati antene in radiooddajnike. Bila je trda tema, ko so se vsi zbrali v »baznem taboru« k zadnjem posvetu.

Najbolj izkušeni med njimi so mlajšim dali še zadnje napotke in čeprav je mnoge pomagovala utrujenost, se je razvil sproščeni pogovor o lanskoletni odpravi, o še prejšnjih in o tisočarih dogodivščinah s takih in podobnih tekmovanj.

Naslednji dan, v soboto, so fantje ob svitu že bili na svojih mestih ob antenah in postajah. Potrebno je bilo postoriti še to in ono, popraviti kakšno malenkost in pričrstiti šotore, da jih ne bi odnesel močan sunek vetra. Natanko ob 15.00 se je začelo...

Štiriindvajset ur ni bilo časa za pogovore, za klepet, celo za kosilo in večerjo ne. Vsak se je trudil, da bi dosegel kar največ, da bi opravičil svoje sodelovanje v ekipi. Malce več časa so imeli le tisti, ki so ostali v baznem taborišču in skrbeli za hrano ter druga »manj pomembna« opravila. Ti so povedali:

»Tekmovanja – kontesti so po vsej Evropi vsak prvi vikend v mesecu. Enkrat ima prvenstvo ta, drugič druga država. Pri nas je pač prvi vikend v juliju.

Delamo na štirih frekvencah amaterskega UKV področja, prav od najvišjih, podobnih kot jih uporabljajo za zveze med sateliti in Zemljo. Ob postajah je vedno ekipa, ki šteje najmanj dva člana kluba. Medtem ko prvi oddaja ali sprejema signale, drugi zapisuje zveze, pazi da se ne ponavljajo in po potrebi usmerja anteno. Delo obeh je enako pomembno, a operatorja bi

brez pomoči tovarišev, ki gredo na kontekst le zato, da pomagajo nositi opremo in skrbje za vrsto malenkosti, bolj malo naredila. Oprema pa je veliko, za nekaj ton, če hočeš biti uspešen. Po drugi strani pa lahko rečemo, da so vsi člani ekipe usposobljeni za vse in da se lahko pri delu izmenjujejo. Zato mislimo, da je vrednost tega tekmovanja bolj kot v uspehu, v timskem delu, sodelovanju in tovarštvu. Prijateljstva, stkana na Velebitu ali na Grintavcu, so trdna in na tovariša, s katerim greš na kontest, se lahko vedno zaneses,« so poudarili moji sogovorniki.

Med člani kluba in še danes najuspešnejši radioamaterji je tudi Ivo Primc, pomočnik republiškega sekretarja za ljudsko obrambo. Pred leti je sam osvojil kipec Nikole Tesle, takrat je bilo to še možno, danes pa se na tekmovanjih rad pridruži mlajšim klubskim tovaršem.

»Radioamaterstvo v Jugoslaviji ni izključno konjiček posameznikov, kot mislijo nekateri. Pri nas gledamo na to dejavnost kot na odraz splošne tehnične kulture naroda. Radioamaterji so ljudje, ki lahko s svojim znanjem in sredstvi ob vsakem trenutku prisrkočijo na pomoč, najsi bo ob elementarnih nesrečah ali v vojni. To so visoko strokovno usposobljeni kadri, ki lahko vzpostavijo zvezo takrat, ko odpovedo vsi ostali sistemi zvez. Primer za to je bil potres v Skopju, Črni gori... Amaterji vedno prvi prenesejo novice in tako zagotovijo pomoč.

V okviru našega obrambnega koncepta pa so radioamaterji tisti, ki v posebnih enotah za zveze zagotavljajo povezavo družbenopolitičnih skupnosti v slučaju elementarnih nesreč ali vojne. Na njih se družba lahko vedno zaneses,« pravi tovariš Primc.

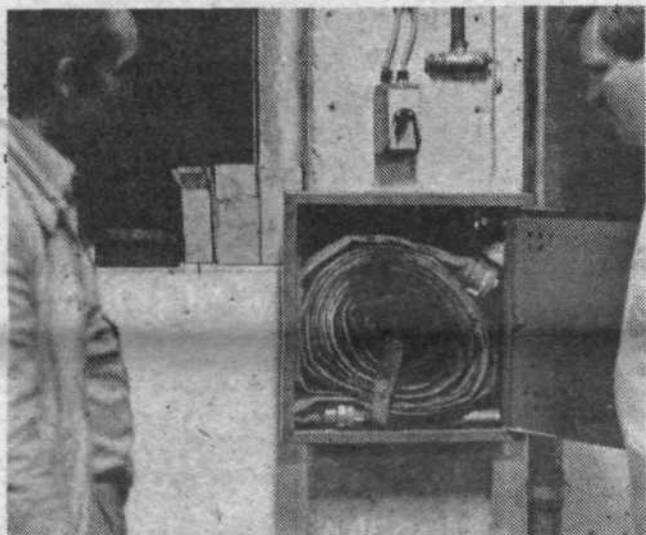
»A na kontestu ni sodelovala le ekipa, ki je bila na Velebitu. Ta ekipa je poskušala obraniti naslov državnega prvaka. Če ji je uspelo bomo zvedeli šele čez nekaj mesecev, ko bodo zbrani vsi rezultati. Prav zbiranje rezultatov je pri vseh tekmovanjih najzamudnejše delo. Tudi drugi člani so od doma vzpostavljali zveze. Eni bolj, drugi manj uspešno. Za njih je pomembno geslo, da je bolj važno od zmage sodelovanje...»

ANDREJ DVORŠAK

Potrebno je bilo postoriti še to in ono, popraviti kašno malenkost in pričrstiti šotore, da jih ne bi odnesel močan veter.

Foto: A. D.

Nemalo sta bila začudena obraza požarnega inšpektorja in odgovornega v organizaciji združenega dela, ko so po dolgem času spet odprli omarico s cevjo za gašenje požara, ki je vsa praperela in praktično neuporabna zavezala v vprašujočo tišino noči.

Foto: V. P.

MILENA ŽALIK

Babica pri dvajsetih

V dvajsetem letu je, pa že babica! Ja, prav ste prebrali. Seveda pa ni takšna babica, ki bi imela že vnuke in vnukiče. Pač pa ima veliko opravka z dojenčki, saj je medicinska sestra – babica. Dela pa v ljubljanski porodnišnici.

Milena Žalik je že štiri leta Bežigrajčanka. Mlado, veselo in zgovorno dekle živi v prav tako mladi soseski, v KS 7, september. Kako občuti mlad človek betonski hlad in brezosebnost visokih zgradb? Vse to me je zanimalo, ko sva klepetali.

VSI LJUDJE HITIJO

»Res se človek počuti ne navadno, ko z balkona v višjem nadstropju gleda na lepe hiše v Savljah. Toda ko tone pogled navzdol je idilike konec. Pod balkonom je beton, nasmetena trava, dreves in zelenja je premalo, bloki so preveč stlačeni skupaj. Ni prav, da nekaj tisoč ljudi spravimo skupaj na nekaj kvadratnih metrov, nekateri pa žive v razkošnih vilah z vrtovi. Stanovalci naše stolpnice, kjer živi čez 80 strank ali približno 250 ljudi, nimajo niti toliko zelenja, kolikor ga premore na vrtu en sam lastnik hiše...

Pa kolikokrat sem že brala in slišala, da ne bodo več gradili betonskih sosesk in ne višjih blokov kot štiri nadstropja. Še podgane se stepajo, če jih preveč spraviš vkup, zato ni čudno, da smo

ljudje nestrpni. Saj ni naravno, da živimo tako natlačeni,« je kar nekam žalostno povedala naša sogovornica.

»Kaj pomaga, da že leta govoričijo, naj bi imeli bodoči stanovalci vpliv pri gradnji sosesk. Saj še na sosesko, ko že v njej stanujemo, ne moremo nič vplivati. Še kar naprej vanjo tlačijo beton, dreves pa prav malo,« je približala.

MLADINSKI KLUBI

»Življenje se odvija v središču Ljubljane pravi Milena Žalik. Tu v naši soseski pa vsi ljudje hitijo, vsak živi zase, celo sosedje se ne poznajo. V manjših hišah se ljudje poznajo med seboj, si pomagajo, malo poklepetajo, ne vedp, kaj je osamljenost med betonom. Ja, tudi mladi se počutimo odtujene. V naši stolpnici smo imeli mladinsko sobo, pa so nam jo starejši preprosto zaprli, čeprav je v njej miza za namizni tenis in smo jo mladi sami uredili. Tudi v hišah samoupravljajo samo nekateri – navadno starejši in upokojeenci, ki jim gredo mladi seveda na živce. In ker se nimajo mladi kam dati, divjajo po soseski s kolesi, motorji in posedajo po bifejih. Nihče jih nikamor ne usmerja.»

»DELAM V TREH IZMENAH«

Potem spregovoriva še o njeni službi. Dela v treh izmenah, torej tudi ponoči. Na-

MILENA ŽALIK: »Kdor dela v porodnišnici, ta zares ceni življenje.«

Foto: N. Ž.

porno službo ima, a strašno rada ima mala bitja, ki pokukajo v ta naš svet. Srečna je, da ima službo, ki jo zares z veseljem opravlja. V prostem času pa bere ali jo mahne kam na izlet, če ne drugam vsaj na Rašico ali Šmarno goro, da spočije oči od betona.

Potem strese jezo še na naš nori svet. Ve, kako težak je lahko porod, koliko truda in odrekovanja vložijo nekateri ženske, da sploh lahko zanosi, koliko noči prebedijo starši, da zraste otrok iz plenic, koliko skrbi, da postane samostojen človek... Potem pa zaradi omejenih politikov

kar čez noč pobijejo na tisoče ljudi! Kaj se ne moremo prav ničesar naučiti iz zgodovine? Mar je treba Izraelcem pobijati Palestince, kot da bi sami ne izkusili, kako je bilo hudo pod fašizmom. Kaj se je bilo treba vojskovati zaradi Falklandskih otokov? In koliko je še nesmiselnih lokalnih vojn!

»Veste, kdor dela v porodnišnici, ta zares ceni življenje. In prav škoda je, da ga ne živimo bolj pametno in bogato. Tako v svetu kot tudi v teh naših betonskih soseskah,« je zaključila.

NEVA ŽELEZNIK